

Dnr 2016VON/0031 Vård- och omsorgsnämnden 2016-03-22 § 11

## Verksamhetsberättelse 2015

### Vård- och omsorgsnämndens beslut

Verksamhetsberättelse 2015 godkänns.

### Beslutsnivå

Vård- och omsorgsnämnden

### Ärendebeskrivning

Nettoresultatet för 2015 blev 40,2 mnkr högre än budgeterat vilket innebär ett underskott på 10 %. Underskottet är fördelat enligt följande: Biståndsavdelningen (finansiering) 16,7 mnkr, Vård- och omsorgsavdelningen (utförare egen regi) 22,3 mnkr samt Ledning och styrning 1,1 mnkr.

### Handlingar i ärendet

Verksamhetsberättelse 2015, vård- och omsorgsnämnden

### Reservationer och protokollsanteckningar

(S)-gruppen lämnar följande protokollsanteckning.

”Nämnden visar ett underskott på drygt 40 mnkr. Av verksamhetsberättelsen framgår det att underskottet fördelar sig enligt följande. När det gäller biståndsavdelningen hänför sig underskottet till äldre och funktionshinder. Underskottet för äldre hänför sig till högre kostnader för särskilda boenden och färre sålda platser. Underskott för funktionshindrade hänför sig främst till fler och dyrare externa placeringar. Vad avser de egna verksamheterna visar hemtjänsten och de särskilda boendena stora underskott, vilka främst hänför sig till högre personalkostnader där hälften avser kostnader för bemanningsföretag.

Under rubriken ”Biståndsavdelningen – finansiering och myndighet” sägs det, bland annat, att ”Arbetsättet vid biståndsbedömning för personer med funktionsnedsättning har utvecklats under senare delen av året. En rättssäker skyndsam handläggning av god kvalitet med den enskilde medborgaren i fokus utifrån gällande rättspraxis är prioriterat.” Denna passus torde vara förklaringen till att antalet nekade biståndsbedömningar enligt LSS ökat från cirka 4 procent till cirka 50 procent. Den ”utvecklade” biståndsbedömningen har således lett till drakoniska neddragningar för de som kanske mest behöver samhällets stöd. Det är svårt att se på vilket sätt dessa neddragningar kan få sådana plötsliga och omfattande konsekvenser i relation till rättspraxis. Lagstiftningen har ju funnits på plats sedan 1993 och det finns därför en mycket omfattande rättspraxis på området. Kommunens tidigare bedömningar får därför förmodas stå i överensstämmelse med den praxis som växt fram under åren. Vid sådant förhållande torde det i stället vara så att det nya ”arbetssättet” strider mot rättspraxis. Att skära ner, eller helt ta bort, tidigare medgivna stöd strider nämligen mot lagen. Att tidsbegränsa beslut avseende personer med livsvariga handikapp strider även det mot lagen. Här har också JO uttalat sig om det olämpliga i att sätta tidsgränser. Dessutom är det ju så att kommunen struntar i domstolsdomar. Det blir ett moment 22 resonemang –

neddragningarna förklaras av rättspraxis men sen struntar man i de domar som avkunnas. Det uppenbara skälet till denna förändring är istället att majoriteten vill spara pengar i anledning av nämndens stora underskott, och det på de allra svagaste!

Det kan således konstateras att den nuvarande hanteringen vare sig är rättssäker eller har den enskilde medborgaren i fokus. Fokus är istället att få ner kostnaderna för att få en budget i balans. Detta arbete torde bli en omöjlighet om man samtidigt ska kunna följa lagen, som är en rättighetslag. Den enda lagenliga lösningen torde därför vara att ge nämnden en budget varmed den kan lösa sina uppdrag. Det behöver således tillföras ytterligare medel. Sådant tillskott förenat med en effektivare hantering i övrigt (färre köp av tjänster från bemanningsföretag och externa placeringar med mera) kommer att leda till en välfungerande verksamhet där såväl personalen som politiken kan känna sig stolta över verksamheten.

Nämndas kan här även det förhållandet att det i riket finns ett utjämningsystem mellan Sveriges kommuner avseende aktuella kostnader. Systemet innebär att kommuner med en lägre genomsnittlig kostnad än snittkostnaden får betala in pengar till systemet som sedan fördelar ut dessa pengar till kommuner med en högre kostnad än snittkostnaden. För Värmdös del ligger våra kostnader under snittkostnaden innebärandes att vi får betala pengar till systemet. Ser man besparingarna på kommunnivå leder åtgärderna således till ett nollsummespel där det bara finns förlorare. Här kan man undra om majoriteten förstått hur systemet fungerar.

I övrigt visar verksamhetsberättelsen att det finns en stor förbättringspotential. Exempel som kan nämnas är det förhållandet att kommunen placerar vuxna på externt boende till mycket stora kostnader. Här skulle kommunen kunna minska kostnaderna betydligt om dessa personer kan placeras i den egna kommunen. Dessutom, och främst, skulle dessa personer kunna få ett bättre liv om de placeras närmre släkt och vänner. Att anlita bemanningsföretag är mycket dyrt. En bättre bemanningsplanering skulle spara in denna merkostnad. Tomtid avseende hyresgästsväxling i de särskilda boendena är ett annat förbättringsområde. Hemtjänsten bör få en bättre organisation syftandes till en bättre leverans till våra brukare utan ständig minuthets. En verksamhet som blir effektiv och kostnadsmedveten skulle leda till en verksamhet där pengar inte rinner ut okontrollerat utan kommer nämndens brukare till del.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att nämndens underskott förklaras av en kombination av stora brister och en underfinansiering. Åtgärder bör därför sättas in för att komma tillrätta med bristerna och nämnden bör tillföras ytterligare medel. Att slå mot de allra svagaste i samhället får aldrig bli en lösning på tillkortakommanden i andra hänseenden. Det är inte värdigt något parti som säger sig vilja företräda medborgarna.”

Ali Özturk (V) reserverar sig mot beslutet samt lämnar följande protokollsanteckning.

”Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet att anta förslaget till verksamhetsberättelsen för 2015.

Förslaget till verksamhetsberättelsen innehåller en rad felaktigheter i bl.a tabellberäkningar där budgetavvikelsen inte stämmer med givna värden.



Stimulansmedel erhållna från Socialstyrelsen (som inte får inkluderas i driftbudgeten och redovisas separat,) har redovisats som verksamhets intäkter. Vilket resulterar i att budgetunderskottet ser ut att vara mindre än vad det faktiskt är.

Berättelsen missar den uppenbara anledningen till underskottet; Verksamheten har varit underbudgeterat för 2015 jämfört med bokslutet från året innan. Det har inte lämnats utrymme för löneförhöjningar och volymökningar, istället benämner man avvikelsen som ökade personalkostnader. Stöd för denna slutsats är svårt att finna i verksamhetsberättelsen samt är missvisande då behoven bör styra insatsernas omfattning.

Det framkommer i berättelsen att kostnaderna för vissa delar av verksamheten ( bl.a köp av externa insatser ) har ökat kraftigt. Men hur man prognoserar och åtgärdar framtida behov är oklara.

Det går även läsa i berättelsen att ambitionen är att vara mer kostnadsmedveten i biståndsbedömning men konsekvensanalys för rättssäkerhet, arbetsmiljö och kvalitet saknas.

(V)i tycker att förslaget till verksamhetsberättelsen i sin helhet är undermålig och missvisande och kan därför inte anta förslaget.”

#### **Sändlista**

Kommunstyrelsen

\_\_\_\_\_

